

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ

ПЕДАГОГА

В КОНТЕКСТІ

ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

*22-24 вересня 2011 р.
Ялта, АР Крим, Україна*

Частина 3

**ЯЛТА
2011**

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (м. Київ, Україна)
Національна академія педагогічних наук України (м. Київ, Україна)
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту
Автономної Республіки Крим (м. Сімферополь, Україна)
ДВНЗ „Університет менеджменту освіти» (м. Київ, Україна)
Заклад освіти „Барановицький державний університет”
(м. Барановичи, Білорусь)
Балтійська міжнародна академія (м. Рига, Латвія)
Вища школа психології (м. Рига, Латвія)
Лінк Кампус Університету Мальти (м. Рим, Мальта)
Університет Генуї (м. Генуя, Італія)
Університет Яна Длугоша в Ченстохові (м. Ченстохова, Польща)
Республіканський вищий навчальний заклад
„Кримський гуманітарний університет” (м. Ялта, Україна)

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ: ЯКІСТЬ ОСВІТИ – ОСНОВА КОНКУРЕНТИОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Частина 3

Ялта
2011

УДК 37. 014. 25

ББК 74. 00

Р 64

Рекомендовано вченою радою Кримського гуманітарного університету в 30 серпня 2011 року (протокол № 2).

Професіоналізм педагога в контексті європейського вибору України: якості освіти – основа конкурентноспроможності майбутнього фахівця: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Ялта (22-24 вересня 2011 року) – Ялта: РВНЗ КГУ, 2011. – Ч. 3. – 184 с.

Редакційна колегія:

- О. В. Глузман** – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
- М. Я. Ігнатенко** – доктор педагогічних наук, професор;
- Ю. М. Гавриленко** – начальник управління вищої школи, науки, інтелектуальної власності та міжнародних зв'язків Міністерства освіти, науки, молоді та спорту АР Крим, кандидат педагогічних наук, доцент
- М. Б. Євтух** – академік-секретар відділення вищої освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
- Т. С. Яценко** – доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України

Рецензенти:

Харченко С. Я. – доктор педагогічних наук, професор, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Солодухова О. Г. – доктор психологічних наук, професор, Слов'янський державний педагогічний інститут

<i>Харчук Н. С. Зеліковська О. О.</i>	САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	99
<i>Ходцева А. О.</i>	НАСТУПНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.....	101
<i>Холтобіна О. У.</i>	ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ НА ЗАСАДАХ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНЦЕПЦІЇ.....	104
<i>Хрулев А. Н.</i>	РАБОТА В ТАВРИЧЕСКОЙ УЧЕНОЙ АРХИВНОЙ КОМИССИИ (ТУАК) КАК ОСНОВНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ В ПРОСВЕТИТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ А. И. МАРКЕВИЧА.....	106
<i>Чередніченко Г. А. Тверезовська П. Т.</i>	СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	110
<i>Ческая Т. Ю.</i>	ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКИХ ВУЗОВ ПУТЕМ ДИФФЕРЕНЦИРОВАНИЯ ВОСПРИЯТИЯ ИНФОРМАЦИИ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН.....	112
<i>Чумак Л. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАЦІ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	114
<i>Шаломасв І. О.</i>	СТАНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У РЕСПУБЛІЦІ ГРУЗІЯ.....	117
<i>Шапошнікова І. М.</i>	ПРИКЛАДНЕ СПРЯМУВАННЯ НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИК ПОПОВНЕННЯ ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	121

Самостійна робота розширює бачення студентами процесів та тенденцій, що відбуваються в економічній сфері, формує навички логічної аргументації, проведення презентацій, нарад, ділових телефонних розмов, що за свідченням досліджень, оприлюднених газетою The Financial Times [2], усуває брак так званих «soft skills» серед випускників сучасних вузів. Організація СРС сприяє входженню студентів до системи неперервної освіти, навчання впродовж життя.

Резюме. Запропоновано розглядати самостійну роботу як засіб формування й розвитку самостійності у процесі формування міжкультурної комунікативної компетенції студентів економічних спеціальностей. **Ключові слова:** самостійна робота студентів (СРС), самостійність, міжкультурна комунікативна компетенція.

Резюме. Предложено рассматривать самостоятельную работу студентов как способ формирования и развития самостоятельности в процессе формирования межкультурной коммуникативной компетенции студентов экономических специальностей. **Ключевые слова:** самостоятельная работа студентов (СРС), самостоятельность, межкультурная коммуникативная компетенция

Summary. Students' independent work is suggested to be viewed as a way of forming self-reliance while developing intercultural communication competence of the students majoring in economics
Keywords: Students' independent work (SIW), self-reliance, intercultural communication competence.

Література

1. Беляева А. Управление самостоятельной работой студентов / А.Беляева // Высшее образование в России. – 2003. – № 6. – С. 105–109.
2. Boone J Companies will struggle to fill posts, says survey / Jon Boone. -- режим доступу: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/e610346e-b006-11db-94ab-0000779e2340.html#axzz1XcsPhuR6>

УДК 378.1 (410.1)

НАСТУПНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

*Ходцева Алла Олександрівна,
канд. пед. наук,
доцент кафедри іноземних мов
ДВНЗ "УАБС НБУ"*

Освітні реформи, що проводяться в країні викликають необхідність підготовки спеціалістів, які здатні творчо мислити, максимально усвоювати інформацію, самостійно набувати знання і приймати відповідальні рішення. Процес навчання в цих умовах має спиратися на самостійну, близьку до дослідницької діяльність студентів. Незважаючи на те, що в українських вищих навчальних закладах значна частина навчального часу відводиться на самостійну роботу, її організація часто буває неефективною, що знижує успішність вирішення навчальних та виховних завдань. В цих умовах аналіз досвіду зарубіжних освітніх систем з зазначеної проблеми, в тому числі Великої Британії, може бути досить своєчасним та актуальним.

В рамках вивчення умов ефективної організації самостійної роботи в вищих навчальних закладах цієї країни поряд з партнерським характером взаємовідносин між викладачем та студентом, здійсненням планомірного стимулювання самостійної діяльності студента вважаємо за доцільне звернути увагу на цілеспрямоване забезпечення наступності в організації самостійної

роботи на різних етапах навчання та професійної підготовки спеціалістів.

Оснoву психологічного обґрунтування процесу наступності в навчанні становлять теорії поетапного формування знань та асоціативно-рефлекторної природи розумової діяльності (2,3). У своєму дослідженні ми спирались на положення про те, що процес навчання є специфічною формою пізнання і діяльність будь якого студента у цьому процесі відбувається на різних рівнях: I рівень - оперування уявленнями, II рівень - оперування поняттями, їх логічними зв'язками, III рівень - узагальнення ознак, уявлень і понять, IV рівень - вільне оперування абстрактними поняттями і науковою символікою (1, с.146). На відміну від України, де навчання в школі в основному базується на I і II рівнях, а в вишах – на молодших курсах – на II і III рівнях з переходом на IV рівень на старших курсах, у Великій Британії, як свідчить аналіз ряду шкіл, навчання зачіпає всі чотири зазначених рівня, причому, в старших класах більше уваги приділяється діяльності на IV рівні, що передбачає найвищий ступінь самостійності при виконанні роботи і забезпечує таким чином підготовленість учнів до самостійної роботи.

Останнім часом у Великій Британії спостерігається тенденція координації роботи середньої та вищої ланки в процесі навчання. Більшість загальноосвітніх шкіл і коледжів ставлять за мету створення максимальних умов для того, щоб їх випускники могли вийти на більш високий рівень самостійної думки і діяльності, адаптуватися до самостійної роботи у вищому навчальному закладі. Особливо це стосується випускних класів і так званих "Six-form colleges" - проміжної ланки між школою та вузом. Вченими розроблені спеціальні програми, які допомагають забезпечити підготовленість учнів до самостійної роботи на наступному етапі.

У відповідності до цих програм у випускних класах рекомендується вводити спеціальні курси з дисциплін з яких здається екзамен на рівні "А" - самому високому рівні, що дозволяє вступати до вищих навчальних закладів країни. Засновані на тьюторській системі, ці курси мають за мету підготуваги учнів до самостійної організації свого навчання і включають наступні пункти:

- лекції як засіб розповсюдження інформації;
- рідкий контакт з вчителями-лекторами;
- скорочення кількості тестів і навчання учнів сомооцінці своєї діяльності;
- стимулювання учнів до розробки своїх цілей у навчанні і до аналізу отриманої інформації;
- тьюторське керівництво, при якому лектор не може бути наставником;
- контроль знань учнів шляхом написання есе та творчих робіт.

Як бачимо, завдання школи у відношенні до учнів випускних класів - поставити їх в умови найменшої залежності від вчителя при мінімальній структурованості навчання з метою підготовки до роботи в режимі тьюторської системи, що передбачає максимальну самостійність при виконанні роботи.

Друга частина програми спрямована на організацію адаптації випускників шкіл до навчання на перших курсах університету. Вузівська програма тісно

пов'язана зі шкільною ,але на відміну від неї передбачає більшу залежність учня від викладача на початковому етапі навчання.

Основні пункти даної програми такі:

- більш частий контакт студента з тьютором;
- не сприйняття лекції як основного джерела інформації;
- більш часта перевірка і оцінка виконаної роботи викладачем;
- постійні посилання на міжпредметні зв'язки;
- обговорення можливостей застосування знань з дисципліни, що вивчається в майбутній кар'єрі з допомогою Університетської Служби Зайнятості;
- заохочування обговорення студентами і тьютором труднощів, які виникають у процесі навчання;
- використання зрозумілих для студентів різноманітних методів і способів оцінки їх знань;
- намагання зменшити стрес під час іспиту (4.с.120).

Слід зазначити, що дані програми розповсюджені у середніх загальноосвітніх школах, коледжах шостого класу, нових університетах і вишах, що ведуть експериментальну роботу в сфері організації самостійної діяльності студентів. Таким чином, більшість абітурієнтів приходить у виші навчальні заклади країни підготовленими до виконання самостійної роботи на заняттях та в позаурочний час, проте ступінь розвитку тих чи інших навичок самостійної роботи залежить від типу школи в якій навчався студент та курсів, які він відвідував.

Резюме: Розглядається проблема наступності як одна з умов ефективної організації самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах Великої Британії; аналізуються програми, що допомагають забезпечити підготовленість студентів до самостійної роботи. **Ключові слова:** Наступність, самостійна робота, програма

Резюме: Рассматривается проблема преемственности как одно из условий эффективной организации самостоятельной работы в высших учебных заведениях Великой Британии, анализируются программы, позволяющие обеспечить подготовленность студентов к самостоятельной работе. **Ключевые слова:** Преемственность, самостоятельная работа, программа.

Summary: The problem of continuity as a prerequisite for self-study effectiveness in British universities is explored, syllabuses, which ensure students' readiness for self-study, are analyzed. **Keywords:** Continuity, self-study, syllabus.

Література

1. Архангельский, С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы [Текст] / С.И. Архангельский. - М. : Высшая школа, 1980. - 368 с.
2. Леонтьев, А.Н. Проблемы развития психики [Текст] / А.Н. Леонтьев. - М. : МГУ, 1972. - 575 с.
3. Рубинштейн, С.Л. Проблемы общей психологии [Текст] / С.Л. Рубинштейн. - 2-е изд. М. : Педагогика, 1976. - 416 с.
4. Elton, L. Teaching in Higher Education: Appraisal and Training [Text] / L. Elton. - London : Kogan Page, 1987. - 211 p.